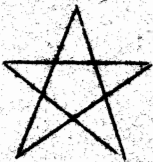

DRUIDEN

Orde Der Verdraagzamen

's-Gravenhage

HERDRUK

wr 346

PRUS FL. 3,50

vereniging

ORDE DER VERDRAAGZAMEN

Giro nr 46 88 74 t.n.v. de Penningm. der "ODV" Delfgauw

Uitsl.v.publ.& abonn.: Van Blankenburgstr. 76, 2517 XT Den Haag, tel.070-465592
(tussen 17.30 en 18.30 uur)

Secretariaat: Troelstralaan 38, 2641 WG Pijnacker tel.01736-6577

DE DRUIDEN.

Als we terugdenken, komen wij bij de druïden terecht, de zeer vroege Kelten. Die vroege Kelten waren, al klinkt dat misschien een beetje fabelachtig, een slavenvolk van Atlantis. De gehele opbouw van de druïden herinnert aan zaken uit dat fabuleuse verleden. Hun wijze van werken echter was toch meer op de natuur gericht dan op de lichtgeesten, die vooral door de witte Atlantiërs werden vereerd.

De oorspronkelijke orde, want 't is altijd een orde, een aparte kaste geweest, bestond uit magiërs, tovenaars. Een groot gedeelte van hun kunde en kennis hebben ze waarschijnlijk overgeleverd gekregen uit deze vroege Atlantische beschaving. Het is heel waarschijnlijk dat de wijze waarop zij later een natuurverering hebben opgebouwd mede te maken heeft gehad met al datgene wat zij in het verleden eens hadden geleerd.

Er was in het begin dus geen splitsing van functies. De priester was tevens bard. Hij was leermeester, heelmester en gaf ook orakels. Maar al heel gauw ontstond er in die orde een splitsing van functies. Er was toen nog geen sprake van een werkelijke rangorde. Er waren magiërs die bijzonder bekwaam en beroemd waren. Natuurlijk zullen de anderen die niet zo bekwaam waren rekening met hen hebben gehouden, maar zij waren geen meester, geen hogepriester of iets dergelijks. Eerst toen de grote magiërs begonnen uit te sterven en dus veel van de oude kennis teloor was gegaan, bouwde zich een hiërarchisch geheel op. We zouden dit ongeveer als volgt kunnen indelen:

Roven aan de top de magiërs die tevens hogepriester waren.

Onder hen rituele priesters, die een aantal soms bijna zwart-magische rituelen voltrokken voornamelijk in heilige wouden. Daarnaast waren er nog een soort koor-priesters die vooral optraden bij bijzondere gelegenheden als mid-zomer en mid-winterwende, wanneer er grote plechtigheden plaatsvonden inclusief invocaties, incantaties, evocaties t.a.v. zon en maan.

Dan zien we een lichte scheiding, want de koorleden waren vaak ook nog heelmesters. Maar er waren ook heelmesters die bard waren. Hier loopt de zaak dus iets door elkaar.

De barden waren dichters, zangers, maar eigenlijk voornamelijk historici. Hun belangrijkste taak was het opleiden van jonge druïden en niet zoals u misschien denkt het rondgaan en verkondigen. Dat kwam meestal later, wanneer ze hun taak redelijk hadden vervuld gedurende een aantal jaren. Dan gingen ze op trektocht zoals bepaalde monniken dat in de middeleeuwen deden en ook Lama's nog in de jaren dertig.

Hun repertoire had een aantal eigenaardigheden. Zij bezongen voornamelijk veldslagen. Verder ging het over moed, over trouw, over goden en over offeren. Zij kenden wel liefdesliederen, maar die waren altijd nog wel aan

strijd en geweld gekoppeld.

Symbolen gebruikten ze ook. Hun symboliek herinnert hier en daar - zij het in een heel verre verte - aan datgene wat we nog in Mexico vinden. Licht vertekend vinden we nog enkele van die symbolen terug in Oud-Egypte vóór de koppeling van de twee rijken.

Wat is hun werkelijke betekenis?

Zolang zij de werkelijke magie kenden, hadden ze een grote geestelijke kennis. Daarnaast hadden ze een mate van materiële wetenschap die zelfs in uw dagen hier en daar nog opzien zou kunnen baren. Zij waren in staat om inderdaad met geesten te communiceren. Zij spraken ook met degenen die naar hun zeggen reizen tussen de sterren. Deze uitdrukking is een zeer vrije vertaling van een oud-Keltische formule, maar wijst erop dat ze ook ergens met de ruimtevaart verbonden waren, althans overleveringen van die aard koesterden.

Zij konden bepaalde dingen absoluut beheersen. Zij kenden een weer-magie die voor een deel ongetwijfeld uit meteorologische kennis bestond, maar daarbij toch wel opzienbarende stormen, regenvlagen of zonnige dagen kon opwekken precies zoals ze nodig waren.

Het is duidelijk, dat ze ook een heel goed verbindingssysteem hebben opgebouwd. Oorspronkelijk waren het de magiërs die dit systeem hadden. Het berustte voornamelijk op telepathie tussen hen, hun leerlingen en hun soortgenoten. Later echter werd er een heel verbindingssysteem gevormd. Dit strekte zich zo ver uit dat zelfs aan de grens van de Schotse Hooglanden na drie à vier dagen reeds bekend kon zijn wat er ergens in Bretagne was gebeurd. De invloed van de druïden strekte zich dus betrekkelijk ver uit, want tot zelfs in Baskenland waren er druïden, althans ingewijden van de druïdische cultus.

Dat zij grote politieke invloed hadden is zonder meer duidelijk. Deze invloed zal nog voortduren tot in de tijd dat de Romeinen Engeland bezetten.

Hun geestelijke mogelijkheden zijn wat twijfelachtig. Er zijn magische ritens waarbij een haan werd geslacht; dat moest dan bij cockcrowing (eerste hanegekraai bij zonsopgang) gebeuren. En dan is het nog heel belangrijk of het een witte of een zwarte haan was. Voor de verschillende plechtigheden moest er andere kleur vogel zijn. Verder werden er offers gebracht van fruit en groenten. In sommige gevallen werden er ook mensenoffers gebracht.

Bij deze mensenoffers was het opvallend dat in de oude ritens het hart uit het nog levende lichaam werd gerukt door de offermeester; iets wat we ook in Mexico vinden. De darmen werden voor orakel gebruikt. Ditzelfde kan ook gebeuren met dieren; dat loopt dan van een koe, een hert tot een vogel toe.

Al deze pogingen om de toekomst te kennen wijzen erop dat de oorspronkelijke kennis van de tijd, die de magiërs bezaten, teloor is gegaan. Maar ze konden vaak toch zeer opzienbarende voorspellingen doen en daardoor vergaarden zij ook veel bezit.

Het is bekend, dat de druïden vele schatten hadden. Er wordt gesproken van een fabelachtige hoeveelheid parels, al zou ik niet weten waar ze die vandaan hadden. Daarnaast beschikten ze over koper en lood; metalen die heel belangrijk waren in de tijd waarin ze leefden. Dat ze ook over goud zouden beschikken, lijkt mij in oudheid wel juist, maar voor de latere tijd weet ik het eigenlijk niet.

Wat konden zij doen?

Zij konden een volk onderrichten. Door hun uitermate snelle overbrenging van gegevens tussen ver uit elkaar gelegen plaatsen konden ze ook voorspellingen doen die later werden bevestigd, ofschoon de voorspelling berustte op feiten die al waren gebeurd. Ze hadden een grote invloed op het volk en werden lang-

zaam maar zeker een volledig afgescheiden kaste.

Was er in de begin- en middenperiode van de druïden nog de mogelijkheid voor een gewoon mens om tot de orde toe te treden, later werd dit in steeds mindere mate aanvaard. Huwelijken, oorspronkelijk toegelaten tussen buitenstaanders (vrouwen) en leden van de orde der druïden, werden ook verboden. Op den duur kwam er een regel waardoor de druïde alleen met een afstammeling van druïden mocht huwen. Ik denk, dat ze juist daardoor zeer geheimzinnig waren. Vergeet niet dat ze kenners van de natuur waren. Helaas niet van de menselijke natuur, anders hadden ze een aantal van hun leden ongetwijfeld uitgestoten.

Wij vinden bij hen een aantal symbolen die later (tot zelfs in stripverhalen toe) nogal opzienbaren, zoals b.v. de gouden sikkkel.

De sikkkel is het instrumen waarmee wordt gesneden. Dat die van koper was (dus niet van goud) is ook weer te verklaren uit het feit dat dit een zeldzaam metaal was; dat het dus kostbaar was en dat het aanzien verleende. Men zei ook dat dit metaal, mits met de juiste kruiden behandeld en op de juiste wijze eerst magisch voorbereid, in staat was om de draden van het noodlot door te snijden of, omgekeerd gebruikt, te hechten.

Wanneer iemand op reis ging, dan zou hij, als een druïde hem wilde zegenen, zich aan de volgende plechtigheid dienen te onderwerpen.

Er werd een soort litanie gezongen waarmee allerlei krachten werden aange-roepen. Daarnaast werd met een tak, meestal een maretak (mistletoe) een magische ring om hem heen getrokken. Dan kwam de hoofddruïde, nam zijn sikkkel en onder een incantatie die het verdrijven van alle kwaad ten doel heeft, werd de tak meermalen boven diens hoofd heen en weer bewogen en wel steeds in de richting van de snijkant. Hierdoor werd dan, naar men zei, elke verbinding met kwaad verbroken en kon geen enkele magische draad of de noodlotdraad de persoon verder beïnvloeden. Hij zou dan veilig zijn voor vele gevaren.

Dit zijn de eenvoudigste plechtigheden. Dat ze de barden steeds belangrijker maken is ook te begrijpen. Magie maakt meer indruk, als ze berijmd is. Het is net zoiets als bij de Orde het Schone Woord dat de mensen meestal nogal verstedeld doet staan, omdat het een cadans heeft en een soort rijm. Op dezelfde manier heeft men dus langzamerhand van de barden de mensen gemaakt die de incantaties omwerken tot ze werkelijk bijna liederen worden.

In hun eigen omgeving zijn de druïden niet zo erg op dergelijke lange plechtigheden gesteld. Je zou zeggen, dat ze soms te lui zijn daarvoor. En omdat ze enkele nederzettingen hebben waaronder vroegere vestingen, enkel van die heuvels kun je nog aantreffen in Wales, zijn ze in staat om onderling een heel aparte leefwijze op te bouwen.

Hun betekenis voor het nageslacht - die is er ongetwijfeld - is te danken aan de manier waarop ze elkaar opvoeden. Er is een buitengewoon sterke discipline. Als u zich realiseert dat deze bij de stammen van die tijd niet bestond en dat zelfs bekenden moesten bidden, smeken en omkopen om de krijgers werkelijk mee te krijgen, zelfs de eigen onderdanen, dan kunt u begrijpen dat juist de echte organisatie en samenhang langzamerhand kon worden overgebracht naar delen van het volk.

Als we later met de Arthursagen en legenden worden geconfronteerd, dan gaat het over een vorst die wel heeft geleefd; alleen heette hij geen Arthur en zijn burcht was heel anders dan men die zich tegenwoordig voorstelt. De Ronde Tafel waarover zoveel te doen is geweest was er ook niet. Datgene wat u tegenwoordig daarvan getoond wordt is, meen ik, in ongeveer 1490 gemaakt en later nog een keer gerestaureerd toen een koning voor politieke doeleinden die tafel nodig had. U ziet, de politiek doet ook veel.

Maar de Arthurlegende toont ons Merlijn, de grote tovenaars. Merlijn was zeer waarschijnlijk een overleveringsfiguur geënt op een van de grote magiërs van de druïden. Zo sterk speelde dus al datgene wat bij de

druïde-orde bestond en de kennis en middelen die ze bezat een rol in het volksdenken. Want de Arthur-legende, al is ze natuurlijk neergeschreven door de meer geletterden, leefde eigenlijk voor een groot gedeelte reeds in allerlei volksoverleveringen en sagen. Mag ik daaruit de conclusie trekken dat de invloed op het gehele Engelse volk betrekkelijk groot is. Dat hun gewoonte om bij de opvoeding de berkenroede te hantieren ongetwijfeld nog invloed heeft in deze dagen. Zoals ook op vele scholen het z.g. 'caning' voorkomt waarmee de schuldige niet met strafregels maar met enkele slagen op het achterwerk pleegt te worden terecht gewezen.

De technische kennis van de druïden is grotendeels teloor gegaan. Toch kunnen we nu nog in restanten van oude loodmijnen en ook in andere mijnen iets vinden van een techniek die weliswaar primitief is, maar die toch ver boven het kennen en kunnen van die tijd uitgaat en zeker als we rekening houden met schachtdiepten van 200 m. die voorkomen. Zij zullen dus middelen hebben verschaft bij o.m. tin- en looddelving waardoor het volk eigenlijk een belangrijke rol kon gaan spelen o.m. in de ruilhandel.

Ik denk verder dat de wijze waarop zij een soort bondgenootschap, een discipline, ontwierpen die de arbeiders van een mijn t.a.v. elkaar verbond en vaak ook de bewoners van kustdorpen, nu nog doorwerkt in de volksaard. Als je Engelse organisaties ziet, dan zijn ze namelijk veel meer aan elkaar gebonden en veel sterker op elkaar ingesteld als leden dan u in Nederland doorgaans zult zien. Misschien is dat ook een van de redenen dat maçonnieke Loges in Engeland voor het eerst een discipline vertonen die pas veel later wordt overgenomen door o.m. Parijs, later ook Brussel. Invloed hebben ze dus gehad op de historie.

Wat is hun betekenis in de historie?

Dat kunnen we alleen filosofisch beantwoorden. Er bestaat in de mensheid altijd een soort overlevering. Deze overlevering wordt dan door enkele figuren gedragen. Als dragers van overlevering zijn de druïden ongetwijfeld van betekenis. Ze zijn ook wel machtig. Het feit, dat zij hun eigen recepturen kennen, speelt natuurlijk een rol. Maar veel meer, meen ik, is het van belang dat zij door de macht die zij vertegenwoordigen ook een aantal geestelijke elementen overbrengen aan het volk.

Als wij ons realiseren hoezeer Engeland in bijna alle kringen een soort bijgeloof of spiritisme kent (ik wil beide niet op gelijke trap zetten) en hoe men openstaat voor paranormale verschijnselen en ook interesse heeft daarvoor, dan denk ik toch wel dat ook dit is terug te vinden in de rituelen van de druïden waarmee men soms geesten opriep en die dan ook inderdaad verschenen. Waarbij men ook werkte met vormen van mediumschap, maar ook met offergaven die waren afgestemd op datgene wat men wilde oproepen; b.v. de zon bracht je een bloedoffer, de maan meestal een fruitoffer. Alleen wanneer zon en maan beide gelijktijdig worden geëerd en dan moeten ze beide nog te gelijk aan de hemel staan, dan gebruikte men het dubbele bloedoffer. Er waren dan twee plengaltaren in plaats van een. U kunt dat nog terugzien in Stonehenge en in verschillende andere tempelcirkels die zijn overgebleven.

Dat de druïden zich buitengewoon goed konden oriënteren is ook waar. Als we rekening houden, zelfs nu nog, met de wijze waarop in Stonehenge de stenen zijn gezet, maar ook de menhir-rijen zijn opgericht in delen van Bretagne en de bijringen met de bijlopingen zijn georiënteerd, dan komen wij toch tot de conclusie dat deze mensen een zeer duidelijk begrip moeten hebben gehad van windstreken en van oriëntatie.

Ik denk, dat dit heeft bijgedragen tot zeker de vroegere zeevaart en tot legenden als die van Brendaan. Ze zouden wel eens te maken kunnen hebben niet met een heilige St. Brendaan maar met zeevaarders die juist door datgene wat de druïden aan zekerheden en aanwijzingen gaven in staat waren om verre reizen te ondernemen zonder daarbij de kust te volgen. Iets wat in

die tijd uitzonderlijk moet zijn geweest.

Vraag je je af, of ze geestelijk erg belangrijk zijn geweest, dan sta ik eigenlijk in dubbio. Enerzijds niet. Veel van hetgeen zij hebben gedaan is in heel Europa in die tijd ook gangbaar geweest: Het aanroepen van natuurgoden. Het werken met en in heilige wouden. Genezende bomen, ofschoon het een pijnlijke remedie lijkt, als je ziek bent om door een gespleten wilgeboom gesleurd te worden. Verder verering van stenen. Het maken van cirkels. Dat komt tot in Rusland voor. Zelfs in de buurt van Odessa zijn nog enkele van die ruïnes overgebleven welke niet zijn aangetast door de kameraadschappelijke socialistische samenwerking.

Hadden die ruïnes een bijzondere betekenis?

Ik denk, dat we hier weer moeten terugvallen op hun oorsprong; het feit dat daarin ook een zeer belangrijk deel van de witte magie werd bewaard. Daarnaast moeten we ook terugvallen op het feit dat ze voor Engeland een eigen vorm vonden die oorspronkelijk alleen in het zuiden domineerde maar langzamerhand tot zelfs in delen van de Hooglanden werd geaccepteerd.

De druïden hebben in ieder geval een aantal ritën gebracht waardoor geestelijke inwijding mogelijk was. In enkele gevallen dringt zich een parallel op met b.v. de Mithras-inwijdingen al zijn de symbolen wat anders en ook de benamingen van de graden. Maar ook hier confrontatie met de elementen. Ook hier de strijd met en ten slotte de onderwerping aan de zon.

Het is heel belangrijk, dat men zich realiseert dat de druïden dus wel een uitzonderlijke groepering zijn. Maar hetgeen zij in hun verder bestaan voor een groot gedeelte leren eigenlijk een weerkaatsing is van het denken dat ook elders bestaat en dat daarbij disciplinen worden gebruikt die eveneens elders aanwezig zijn.

Als wij spreken over b.v. de cirkel (een door de druïden nogal veel gehanteerd object), dan moeten we toch constateren dat die overal is te vinden. Ook in de Oeral, ook in de Kaukasus, ook in grote delen van Noord-Afrika. Daarvoor behoef je heus niet alleen naar Engeland of Bretagne te gaan. Dus buiten het Keltische gebied zijn ze ook aanwezig. In hoeverre daar een invloed bij is van de z.g. eerste en tweede Atlantische trek, blijft een raadsel. Het is zeker mogelijk, dat een deel van die leer door een trek, die zich langs de Noordafrikaanse kust en vervolgens deels weer terug, o.m. door een deel van Turkije, Griekenland zich aftakkend naar het noorden en verder weer terugkerend naar de kust (Bretagne) en waarschijnlijk ook naar Engeland, die verspreiding heeft veroorzaakt.

Een ding is zeker: in de tijd waarin de druïden een bekende grote organisatie zijn, is die trek allang afgelopen. Datgene wat zij hanteren is een geestelijk machtsmiddel waarbij ze hypnose en suggestie gebruiken, maar wel degelijk ook reëel contact opnemen met andere werelden dan de uwe. Zij hebben daardoor de mensen wel geestelijk voorbereid op een manier, die elders misschien wel door de opkomende kerstening voor een groot gedeelte teloor is gegaan.

Ik ben mij ervan bewust, dat dit een algemeen beeld is. Laat ons volstaan met de stelling: De druïden waren een afgesloten priestergemeenschap, verdeeld in vele rangen en functies met grote politieke macht, met magische kennis en daarnaast rijkdommen die voor die tijd bijna onmetelijk waren.

DISCUSSIE.

- x Kunt u nader ingaan op de functie van een heilig woud? Zegt u de naam Anameüs nog iets in dit verband?
- De naam zegt mij niets in dit verband. Ik vermoed, dat ze is afgeleid uit het Romeins. Ik kan deze dus niet in druïdische kring thuisbrengen.
- Wat betreft een heilig woud. Het is een afgegrens gebied waarin de aanwezigheid van bepaalde soorten bomen erg belangrijk is. Een heilig woud kent over het algemeen drie tot vier z.g. noden of knooppunten. Elk van deze punten kan voor ritën en plechtigheden worden gebruikt, maar er is meestal één plaats waar dit in het bijzonder gebeurt. De andere plaatsen worden wel gebruikt voor bepaalde samenkomsten, plechtigheden en ook voor meditatieën. Het woud zelf mag gewoonlijk niet worden betreden door leken en is dan ook vaak van een z.g. magische afscherming voorzien.
- x De Kelten zouden aanvankelijk slaven zijn geweest. Behoorden zij tijdens de 1e en 2e uittocht van de Atlantiërs tot het negroïde ras?
- Zij behoorden niet tot het negroïde ras. Ze zijn oorspronkelijk een Latijns ras geweest. Het is heel waarschijnlijk dat de slaven uit wien ze zijn voortgekomen zijn aangevoerd via een havenplaats die in Zuid Spanje lag in de buurt van het huidige Cadiz. Zij waren betrekkelijk donker van huidskleur maar blank. Ze waren donker harig en werden vaak gebruikt als krijgers. Tijdens de eerste uittocht schijnt maar een tamelijk klein gedeelte van hen te zijn meegetrokken. De koningen van Atlantis (en dat waren er nogal wat) waren kennelijk goed voor hun krijgers, want de meesten bleven.
- Toen echter de tweede ramp van Atlantis werd aangekondigd, is dat een beetje veranderd. Mogelijk ook omdat in die tijd de onderlinge Bond van de vorsten reeds was verbroken. Er zijn toen nogal wat van deze slaven meegetrokken en ze vormden zelfs de bescherming van de karavaan. Men zegt, dat zij het z.g. eerste Troje hebben vernietigd, alleen heette het toen geen Troje. Dat zij verder getrokken zijn en weer teruggekomen waarschijnlijk naar Bretagne en vandaaruit verder getrokken zijn naar het zuiden van Engeland, schijnt vast te staan.
- Aan de andere kant blijkt echter, dat een deel van deze stammen heeft geleefd in Wales en in het westelijke deel van Engeland voornamelijk tot de huidige lijn Leeds Manchester.
- x Een vraag over het intelligentie quotient van de slaven die waren gevangen genomen. Het was een uitermate simpel slag mensen.....
- Het ligt er maar aan wat u een simpel mens noemt. Een eenvoudige mens is vaak wijzer dan een geleerde. Als u hen op I.Q. wilt testen, dan moet ik u zeggen dat het gemiddelde I.Q. van de Atlantiër ongeveer lag, als je de norm op 100 stelt, tussen de 100 en de 115, terwijl dat van de gemiddelde Kelt lag tussen de 65 en de 80. Maar dat is alleen op basis van mentale prestaties en kennis. Het is duidelijk, dat deze Kelten juist tijdens hun slaaf zijn, vooral zij die tussen de 3e ring van een grote stad waren gelegd, zeer veel hebben bijgeleerd. Wij moeten aannemen, dat zij ten tijde van de trek inderdaad over een I.Q. hebben beschikt dat althans voor sommige van hen gelijk was aan dat van de betere Atlantiërs.
- x Wanneer moeten deze grote Atlantische migraties hebben plaatsgehad: 8 à 9000 jaar v. Chr.?

- Daarvoor zijn bepaalde data gesteld. Er zijn bij ons experts op het gebied van Atlantis en die hebben daarvoor data gesteld. Ik meen, dat er één ligt 14.000 à 18.000 jaar in het verleden. Ik durf u echter geen exacte data daarvoor noemen.
- x Kunt u ook zeggen waar de naam druïden vandaan komt? Welke betekenis zit erin verborgen?
- Ik vermoed, dat de naam van de bezielende geest die in Atlantis werd aangeroepen door de slaven werd vertaald in dru of do. Deze klank is waarschijnlijk aanleiding geweest tot druïden. Ik neem niet aan dat er een verborgen betekenis in zat, maar dat hiermee werd aangeduid: een druïde was een man van Du of Dru of Do.
- x Wanneer en waardoor zijn de druïden verdwenen?
- Ze zijn hoofdzakelijk verdwenen door een vervolging die ze hebben ondergaan. Eerst waren zij, althans een groot gedeelte ervan, tegenstanders van de Romeinen. Deze hebben onder hen aardig huisgehouden. Een deel van hen is wel gevlucht naar de Hooglanden, The Highlands of Scotland. Het merendeel van de druïden echter is toen uitgeweken naar Ierland en heeft zich daar verspreid, want de discipline was weg. Wat er overbleef in Engeland was een tamelijk klein percentage. Toen de kerstening opkwam, werden bovendien ze nog vervolgd. De verstandigen onder hen zijn later dan ook priester geworden.
- x De Kelten kwamen in Europa tot in Denemarken voor, maar dat waren nog geen druïden. Hoe zit dat in elkaar?
- Eenvoudig omdat de druïden een orde zijn; een priesterschap dat zich heeft ontwikkeld in een bepaalde omgeving en wel hoofdzakelijk in Zuid-Engeland. Vandaaruit hebben de druïden invloed gekregen op de Keltische bevolking van Bretagne. Maar een soortgelijk geloof heeft ook bestaan bij alle andere Germaanse stammen. Je kon ze dus ook aantreffen in Nederland, in Duitsland, in delen van Frankrijk, in Denemarken en in delen van Noorwegen. In Zweden iets minder sterk omdat daar een andere cultus een rol speelde die eigenlijk met Finland is te vereenzelvigen. Als u dat zo bekijkt, dan valt op dat er veel leerstellingen vergelijkbaar zijn, maar dat de praxis niet gelijk is. Daaruit kunnen wij de conclusie trekken, dat er een verschil is tussen de druïden en de wijze mannen en priesters van de noord-Germaanse rassen, zoals ze in Europa leefden in die tijd.
- x Als u spreekt over de Kelten als zijnde afkomstig uit Atlantis, is dat dan het Atlantis van Plato van ca. 9000 v. Chr. of een ander Atlantis? In het laatste geval: waar lag dat Atlantis en in welke tijd bestond het?
- Het Atlantis van Plato was in feite een sociaal-democratisch model. Dat heeft dus niet volledig zo bestaan. Maar een aantal dingen die in de verschillende lezingen en samenspraken van Plato werden vermeld, waren echt. Bij voorbeeld: de steden, die tot dit eilandenrijk behoorden, hadden inderdaad een indeling van 3 tot 7 cirkels waarvan de middelste cirkel altijd paleis en tempel omvatte. Het was een eilandenrijk. Als je een punt wilt plaatsen waar het begon, kun je dat het eenvoudigst doen door dat te stellen op nul graad nul; dus op de kruising van evenaar en de meridiaan van Greenwich. Daar waren dus al eilanden. Het rijk zelf heeft overal nederzettingen gekend. Het bestond uit een aantal eilanden. Daar zijn nu nog enkele toppen van boven water in de Atlantische Oceaan. Als u een lijn wilt trekken om ongeveer de richting van die eilandenketen aan te geven, dan kunt u het best uitgaan van de Straat van Gibraltar en een lijn trekken in de richting van het eilandje San Fernando de Prado (?). Als u dat doet, dan heeft u een lijn waarlangs, maar niet precies waarop een 17-tal grotere eilanden lagen, terwijl er bovendien in die tijd nog een 34 à 35 kleinere eilanden waren. De onderlinge afstand tussen

- die eilanden was niet erg groot. De gemiddelde zeestraat was tussen de 10 à 15 zeemijlen breed.
- x In Avesbury (Engeland) is een heel grote steencirkel met 2 kleine cirkels in de grote cirkel. Hij bestaat uit 700 stenen en dateert uit ± 2800 v. Chr. Is deze cirkel in verband te brengen met druïden of met een vroeger volk?
- Ik meen, dat we dit al met de vroeg-druïdische invloeden mogen vereenzelvigen. De cirkel gebruikten ze vaak voor officiële plechtigheden, terwijl bij de grootste tempels, als je ze zo moogt noemen, over het algemeen zelfs een drievoudige cirkel aanwezig was: te weten een verdiepte cirkel, een verhoogde aarde cirkel, een steencirkel. Als daarbinnen cirkels zijn aangebracht, geven die zeer waarschijnlijk de plaatsen aan waar werd geofferd. Het zijn dan twee brandpunten van het geheel waarop bepaalde ritën werden voltrokken. Mijns inziens zoudt u bij de stenen ook nog wel altaarstenen moeten kunnen vinden, als die niet door de een of andere persoon voor ander gebruik later zijn verwijderd.
- x Die stenen in Avesbury zijn zwaarder dan de stenen in Stonehenge.
- Dat is ook een van de dingen die men in de moderne tijd niet goed begrijpt, namelijk dat je met veel mensen en veel geduld enorm zware lasten heel goed en zelfs over grote afstanden kunt verplaatsen. En dat een bepaalde kennis van evenwichtsverschuiving je dan ook in staat stelt om zeer zware stenen op te richten en eventueel via een tijdelijke terp ook nog kunt afdekken.
- x Vlak bij, ± 2 km van de grote steencirkel van Avesbury, vindt men een grote kunstmatige heuvel ± 40 m hoog. Opgravingen brachten niets aan het licht, behalve de manier van bouwen. Waarvoor diende deze heuvel die ook uit ± 2800 v. Chr. dateert?
- Zeer waarschijnlijk is dit een z.g. priesterheuvel geweest waar de hoogwaardigheidsbekleders zich veilig konden terugtrekken. In dat geval was een dergelijke heuvel ook nog een symbool van een bepaalde macht. Er kon daarop soms zelfs een zekere afbeelding worden aangebracht. Veel voorkomend daarbij waren: de geit, het paard, de haan en daarnaast een soort kruis dat het meest doet denken aan het Keltische kruis.
- x Wat was de betekenis van de reusachtige tekeningen van paarden en mensen op de Engelse krijtheuvels? Hiielden zij verband met de ritën van de druïden?
- Om dit helemaal te begrijpen moet u denken aan de oude regel van magie waarin beeld en wezen onder omstandigheden identiek zijn. Wanneer u een afbeelding maakt van iets dat een goddelijke betekenis of waarde heeft, dan moet u dat goddelijke natuurlijk wel uitdrukken. Daarom koos men voor bijzonder grote tekeningen. Deze werden gebruikt om de kracht van die god of de kracht van bepaalde grote geesten steeds op te roepen en a.h.w. te hechten aan die plaats. Door dan een dergelijke tekening voortdurend te vernieuwen door nieuwe stenen aan te brengen, opnieuw de lijnen te trekken etc. bracht men a.h.w. elke keer weer het contact tot stand met deze kracht. Dit is niet zo sterk verschillend van de jachttekeningen van de Neanderthalers die toch ook het dier uitbeelden omdat zij bij de jacht het dier wilden verslaan, wilden buitmaken.
- x Eens per jaar gaan deze mensen de lijnen van zo'n tekening schoonmaken. Wat is de bedoeling daarvan?
- Dat zal waarschijnlijk wel de Engelse voorliefde voor traditie zijn. Ik neem althans niet aan dat daarbij de oude magische bedoeling nog 'n rol speelt en dat men nog de oude litanieën opzegt.
- x Zijn er belangrijke contacten geweest tussen de cultuur van de druïden en Egypte/India? Zo ja, was was de aard van die contacten en in welke periode vonden die plaats?

- Er zijn inderdaad contactlijnen te vinden, althans beïnvloedingen van de druïden, met wat er in geheel andere gebieden gebeurde. Het is aan te nemen dat dit contacten zijn die stammen uit de Atlantische periode. In die tijd waren er nederzettingen die liepen van het noorden van Italië, zelfs in het Andesgebergte hier en daar tot aan het gebied van Eufrat en Tigris zelfs nog iets verder zodat sommigen aannemen dat de invloed van Atlantis zelfs tot aan het Ganges-gebied heeft gereikt. Persoonlijk kan ik dit niet onderschrijven. Ik weet er te weinig van. Als al deze culturen met elkaar in relatie staan door uitwisseling van gegevens, dan is het overnemen van denkwijzen, gebruiken, zelfs symbolen bijna onvermijdelijk geworden. Een dergelijke beïnvloeding echter zal voor de druïden betekenen dat in de leer, de cultus die zij zelf opzetten, elementen uit al deze gebieden mede aanwezig zijn. Ik meen, dat ik in mijn inleiding daar ook enigszins op heb gezinspeeld.

x Is er een directe relatie tussen de oude druïden-cultuur en de latere (Europese) alchemisten? Was er een directe kennisoverdracht? Zo ja, op welke wijze vond die plaats? Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen de benaderingswijzen van druïden en alchemisten?

- Als u zoudt zeggen: sommige alchemisten, dan zou ik het met u eens kunnen zijn.

De feitelijke alchemie, voordat ze die naam draagt, stamt hoofdzakelijk uit Egypte. Het staat daar niet direct met het maken van goud in verband, maar eerder met het maken van o.m. kohl, dus cosmetica. U zoudt kunnen zeggen: de eerste alchemist was een prehistorische Helena Rubinstein.

De tradities van de alchemisten worden voor een deel overgenomen door de Arabische en Moorse volken. Hun invloed, mogelijk via Cyprus, beïnvloedt de denkwijze van bepaalde Griekse filosofen. Daar begint dan ook een praktisch onderzoek wat, nadat het christendom eenmaal overheersend is geworden, de huidige alchemie eigenlijk tot stand brengt. Zoals u merkt, loopt hier een lijn van het Nabije Oosten via de Griekse cultuur naar Italië. Van Italië gaan geschriften over naar Parijs en vandaaruit wordt het geheel van het alchemistische denken verspreid. Dan krijgen we daarbij nog een kaballistisch-alchemistische school die dan in de buurt van Hamburg zetelt. Geen directe invloed.

Nu blijkt wel, dat druïdische overleveringen althans voor een deel van belang zijn geweest voor alchemisten in Engeland. Zelfs Francis Bacon schijnt door deze gegevens mede beïnvloed te zijn. Je kunt dus niet zeggen, dat de alchemie voortkomt uit de druïdische denken, maar wel dat het druïdische denken en de filosofie ervan zoveel vergelijkbare waarden bevatten dat ze voor de alchemisten, die toegang hadden tot die lering van buitengewoon belang waren en ook hun werkwijze hebben beïnvloed.

x Hoe verhielden zich de barden tot de druïden? Waren er onder de barden werkelijk grote ingewijden?

- De barden waren druïden. Er bestonden daarnaast ook wel onjuist als bard of skald aangesproken zangers aan een hof. Zij hadden echter niet de vrijheden, de kennis en de mogelijkheden van de druïdische barden. Met andere woorden: zij vormden een bepaalde kast binnen de druïdische organisatie. Of daaronder grote ingewijden waren? Aan sommige van hun liederen zou je het wel zeggen. Aan de andere kant had een bard (zanger en leraar) wel toegang tot historische gegevens, maar werd hij niet direct betrokken in de magie dan voor het vormgeven van bepaalde incantaties. Daarom denk ik dat, als er al ingewijden onder hen zijn geweest, er zeker maar enkelen zullen zijn geweest, zeker niet veel.

x Hoe werden lichamelijke en psychische ziekten behandeld? Volgens welke methodieken?

- De meeste ziekten werden behandeld middels kruidkunde. Er werden ont-

zettend veel aftreksels van bladeren en kruiden gebruikt.

Er bestond ook een bezweringsmagie. Psychische ziekten werden voornamelijk via die bezweringsmagie aangepakt zodat je kunt zeggen dat de benadering suggestief was.

Opvallend is een bij de druïden voorkomend gebruik dat we ook terugvinden in het oude Babylon namelijk, dat een assistent van degene die de ritus zal voltrekken eerst met de patient in diens omgeving gaat praten en kennelijk zo de gegevens verkrijgt, eventueel zelfs de psychologische achtergronden nagaat die van belang kunnen zijn bij de behandeling. Het is denkbaar, dat de eigenlijke genezer, soms ook een bard (barden waren soms genezers) dus al geïnformeerd was over de feitelijke mogelijkheden en achtergronden en zij dus hun recepturen en optreden daarop afstemden.

x Kunt u nog iets naders zeggen over de kosmologie van de druïden?

- De hemel is bewoond. Dat is een heel belangrijk punt. Er zijn de verre hemelen en er zijn de dichtbij zijnde hemelen. In de dichtbij zijnde hemelen wonen de goden. Kennelijk leven de natuurgoden in de atmosfeer. De goden die daar buiten staan zijn o.a. ook de zon en de maan. Kennelijk gaat het hier dus om de sterren.

Het ontstaan van de aarde zou hebben plaatsgevonden uit een explosie. Hun beeld van de aarde is minder fantastisch dan de vele andere die we vinden. Zij zien de aarde nog steeds als plat. Het is volgens hen een ronde koek. Hoe de zeeën daarop blijven staan is iets waarover niemand zich druk maakt. Zij zien hun eigen gebied als een centrum dat ligt tussen de mensenwereld en het gebied aan het einde van de oceaan waar de afgrond begint; de wereld der doden.

Zij zien in de mens een leven dat op grond van verdienste of magische ingrepen blijft voortbestaan. Degenen die niet aan deze voorwaarden voldoen verdwijnen. Zij worden opgenomen in de natuur en worden vervormd tot ander leven. Hier heeft u enkele gegevens.

x Hebben de druïden in die tijd ook contact gehad met de ruimtevaarders?

- Er zijn voor zover mij bekend is geen directe contacten met ruimtevaarders geweest, althans met de orde der druïden. Het is wel aan te nemen dat in de tijd van 7000 tot ongeveer 1500 v. Chr. een aantal ruimtevaarders meermalen op aarde is geland. Er zijn daar gegevens over. Ook bepaalde overleveringen bevestigen dit. Er is echter geen direct bewijs dat er een contact is geweest tussen ruimtevaarders en druïden, zomin als te bewijzen is dat ruimtevaarders het prototype zijn van bepaalde Azteekse en Tolteekse goden. Men kan dat wel stellen, men kan dat aannemelijk maken, maar enige zekerheid daarover bestaat niet. Voor zover ik in de tijd heb nagezocht heb ik daarover ook geen gegevens ontdekt.

x De druïden waren magiërs die uitgingen van het toevoegen van je 'vuur' aan bepaalde voorwerpen of stoffen. Wat was de betekenis van het 'vuur'?

- Vuur is de kracht van het leven, de kracht van de zon. Het is datgene wat reinigt en verteert, maar ook datgene wat de nieuwe kracht van leven opwekt en daarmee de bezieling tot stand brengt.

x Kunt u een praktisch voorbeeld geven hoe dit indertijd werd toegepast?

- Een typisch voorbeeld kunt u vinden in het gebruik dat degenen die zouden huwen door het vuur sprongen. Het gebruik bestaat nog wel, maar het was oorspronkelijk het reinigen van al datgene wat hen aankleefde. Een bevrijden a.h.w. van oude banden, opdat de nieuwe band kon worden gesloten.

Een ander voorbeeld: bij bepaalde kwalen werd vuur gebruikt, maar ook rook;

- dus het verbranden van kruiden. De patient werd daarover heen geleid. Alweer, men probeert een soort reinigingsprocedure. Ik wil hierbij echter aantekenen dat in andere gevallen van genezingen bij bepaalde ritën ook water een rol speelde, zodat we niet moeten denken dat de druïden zuiver vuuraanbidders waren of dat vuur hun voornaamste magisch instrument was.
- x Gebruikten ze bepaalde concentraties om het 'vuur' te wekken? Of was dit eerder een jezelf plaatsnemen in een emotionele sfeer?
- Er zijn verhalen over de magiërs van de druïden die keken naar een hoopje stro en hout dat dan automatisch ontbrandde. Of ze daar van tevoren wat natgemaakt fosfor op hadden gedeponeerd dat is niet bekend, maar niet ondenkbaar. Daarnaast echter schijnen er overleveringen te bestaan waarin de mens het vuur in zich opwekt. Wat weer doet denken aan het slangevuur zoals dat bij bepaalde meer oosterse rïeten wordt gewekt. Ten laatste spreekt men ook over een geestelijk vuur. Dit schijnt een toestand te zijn waarin men zich voelt opgenomen in een enorme gloed waaruit men gelouterd en gereinigd te voorschijn komt en waardoor men in staat wordt gesteld om de stemmen van de natuur te horen. Ik neem aan, dat men bedoelt een vereenzelviging met de natuur waardoor de eigenschappen daarvan voor de persoon plotseling kenbaar zijn en later ook bruikbaar.
- x Gebruikten de druïden vormen van trance-dansen? Zo ja, voor welke doeleinden?
- Voor zover mij bekend is maakten zij geen gebruik van trance-dansen in de zin waarin u dat hanteert. U denkt waarschijnlijk aan o.a. bepaalde fakir-praktijken: de dansende Derwishen etc. Zij maakten wel gebruik van overigens statige dansen die echter werden afgewisseld door recitatïeven en gezangen. Hierbij is het dansen niet zo belangrijk dat je kunt zeggen: Het is een trance-dansen. Maar door het geheel van de plechtigheid kan degene die daarin opging inderdaad een soort verruïming van zijn bewustzijn beleven waardoor tijdelijk de wereld voor hem minder belangrijk was. Tegenwoordig zou men zeggen: een lichte verhoging van de bewustzijnsdrempel voerend tot een besef van normaal niet geconstateerde waarden of betekenissen.
- x Hoe probeerden de druïden te komen tot een bepaalde beheersing van het weer? Vanuit welke principes en ideeën probeerden zij dit tot stand te brengen? Zijn hun werkwijzen hiervoor nu nog steeds bruikbaar? Zo ja, welke werkwijzen kun je nu nog gebruiken?
- U moet zeker binnenkort met vacantie. De methoden die werden gebruikt waren verschillend. Over het algemeen werd voor het oproepen van vochtigheid of regen gebruik gemaakt van rookoffers. Voor het oproepen van storm of wind gebruikte men gezangen en het blazen op hoorns. Voor het oproepen van de zon daarentegen werd vuur gebruikt waaromheen een statige processie zich al zingende bewoog. Aangezien u geen van deze praktijken in uw eentje kunt uitvoeren, zult u er dus niet veel aan hebben. Ik wil er echter op wijzen dat men tegenwoordig wel degelijk een mate van beheersing van het weer heeft in dier voege dat men b.v. regenwolken kan vormen hetzij door verbranding op aarde van bepaalde stoffen, hetzij door het in de wolken aanbrengen door vliegtuigen van zaken als droog ijs en chemicaliën. En dat men ook op een andere wijze electronisch bezig is om bepaalde cyclonale en anticyclonale tendensen althans enigszins te wijzigen door een beheersing van de statische samenhangen in de atmosfeer. Er zijn tegenwoordig dus ook van die procédés. Of de magische procedures beter waren, weet ik niet. Wel, dat ze alleen konden slagen door een enorme concentratie en een enorme uitstraling van wilskracht samengaand met bepaalde rituele handelingen.
- x Hoe verliep een geestelijke inwijdingsrite? Wat ondervond de leerling?
- Wat de leerling leerde was o.a. rekenen, tellen, kruidenkennis, vaak

een beperkte vorm van schrift. Als hij daarin voldoende bekwaam was, werd hij in afzondering ondergebracht in een groep meestal in een van de heilige wouden waar hij allerlei geestelijke belevingen moest ondergaan. Deze werden hem gesuggereerd door de begeleidende priester. Het doel was o.a. om paranormale kwaliteiten zich bij hem te laten manifesteren. Daarnaast om het geloof van de leerling zich zodanig te laten verdiepen dat hij geheel zou zijn toegewijd aan de orde, wanneer hij eenmaal zijn leerlingschap voor een dienstbaar zijn binnen de orde kon ver-ruilen.

x Welke andere belangrijke attributen gebruikten de druïden behalve het snoeimes? Welke symbolen kwamen hierbij te pas?

- Behalve het snoeimes werden gebruikt bepaalde bekens, meestal oorspronkelijk van hout later van metaal, een nap meestal van steen later van gebakken klei. Roeden van verschillende struiken of bomen waaronder maretak (mistletoe), eik en beuk een grote rol speelden. Daarnaast in sommige gevallen een samenbinding van een aantal twijgen: een soort roede of borstel van wilgentenen. Men gebruikte dan verder natuurlijk z.g. heilige stenen, als er offers moesten worden gebracht. Ook de versiering van de hoofdtooi was erg belangrijk, omdat op de hoofdtooi symbolen werden aangebracht, vaak gegoten of handgesneden, die samenhangen met de krachten die de magiër beheerste of pretendeerde te beheersen en die tevens zijn rang binnen de gemeenschap weerspiegelden.

x Wat betekende zon en maan in het magische denken van de druïden?

- De zon is de kracht van het leven, de heerser van de dood, de ge-
ver van het leven, de beheerser van het vuur.
De maan is de zachte zuster die geeft de vervoering en de adem, die de vruchtbaarheid vervult en de oogst doet rijpen.

x Kenden de druïden een vorm van astrologie? Hoe bedreven zij die?

- De druïden kenden enige overleveringen van hemelschrift.
Ik weet niet, of men dit astrologie kan noemen. Zij namen aan, dat aan de verschuiving van de sterren, vooral aan de rand van de horizon, kon worden afgelezen welke krachten of invloeden van de goden werkzaam waren. Daarbij hadden zij een beperkt begrip van de relatie zon - maan en waren zons- en maansverduistering voor hen zeer belangrijk. Deze registreerden ze en konden ze ook vaak ten dele voorspellen.

x Kunt u kort iets zeggen over de belangrijke geestelijke bijeenkomsten?

x Welke bedoelt u?

x Midzomer.

- Samenkomst in de tempel. Hiertoe worden de voornamen toegelaten tot aan de rand van de binnenste cirkel. Als er zuilen staan, dan mogen ze wel achter die zuilen staan maar niet daartussen.

Belangrijk is de z.g. optocht of processie waarin de druïden statig, meestal zevenmalen, aan de binnenkant van de cirkel rondtrekken. Hierbij worden liederen gezongen. Daarna worden de offerplaatsen door de daarvoor aangewezen acolieten in gereedheid gebracht.

De offers, die gebracht zullen worden, worden eveneens voorbereid. Ze worden door de zuidelijke poort binnengebracht. Door de noordelijke poort treden nu de profeten binnen, meestal drie in getal. En hun roeden ophef-fend roepen zij krachten aan en verkondigen de aanwezigheid van die krach-ten en eventueel bepaalde toekomstige gebeurtenissen. Daarna treedt er een stilte in waarin voornamelijk klanken van vooral blaasinstrumenten zo nu en dan hoorbaar zijn en een gemurmel van de aanwezigen die een soort gebed op-zeggen.

Dan verheft zich eerst de stem van de priester aan het noordelijke altaar (maanaltaar). Dezen roept de kracht aan van het leven, dankt voor de verkregen vruchtbaarheid en brengt een offer van doorgaans veldvruchten eventueel aangevuld met bloemen en takken van bepaalde bomen. Deze worden

door vuur geofferd. Vervolgens wordt de zon aangeroepen. Dit geschiedt op het ogenblik dat ze op een bepaalde manier het altaar beroert. Hier wordt dan een bloedoffer gebracht. Het bloed daarvan moet blijven staan in een uitholling in de steen. Het lichaam zelf wordt verwijderd. Men zendt nu de geest naar de zon, opdat de zon genadig moge zijn en haar krachten zal mogen geven aan allen die aanwezig zijn en natuurlijk in de eerste plaats aan de priesters.

Dan volgen tussen beide altaren nog enkele magische ritens waarbij vooral de lange staf of knopstaf die de voornamen dragen op een bepaalde, bijna ritmische manier wordt gezwaaid.

Er is hier over het algemeen geen cirkelvorm. Men begint met een vierkant en men eindigt met een soort ster- of kruisvorm. Wanneer dan het ogenblik is gekomen dat de bezwering is voleindigd, dan begeven zich de beide offeraars van hun altaar naar de kring. Zij nemen in het midden van de figuur plaats en roepen dan met magische formules een aantal goden aan. Er wordt aangenomen dat hier een bijzonder groot gebeuren plaatsvindt.

Hierna verlaten de druïden de binnenste cirkel. Ze worden door de aanwezigen buiten de binnenste cirkel en ook door degenen die buiten de tweede cirkel staan vaak met allerlei gevezen bedacht en trekken zich daarna weer in de binnenste cirkel terug waar ze de plechtigheid over het algemeen met een maaltijd en een voldoende hoeveelheid mede (honigdrank) besluiten.

x Aan welke disciplines onderwierpen de druïden zich?

- Sterk afhankelijk van het beroep dat ze hadden gekozen.

Binnen de cirkel was de voornaamste discipline: geheimen van de druïden mogen nooit aan buitenstaanders worden medegedeeld.

In latere tijd: alle relaties, huwelijken en vriendschappen dienen binnen de kring der druïden te bestaan. De buitenstaander kan wel een bekende zijn maar nooit een vriend aan wie je verplichtingen hebt, tenzij eerst de gemeenschap van de druïden waartoe je behoort dit heeft goed gekeurd.

Dan geldt verder: alle bezittingen zijn gemeenschappelijk, maar een ieder houdt en registreert het deel dat hij bezit met dien verstande dat hij daarmee kan handelen. Hij kan het gebruiken, maar hij moet het op afroep ook kunnen sfataan.

Daarnaast zijn er een aantal magische trainingen die zeer verschillend zijn en zelfs in verschillende delen van het land anders verlopen.

Er zijn dan de z.g. herinneringscursussen. Meestal beginnen de kinderen daaraan als ze 5 à 6 jaar zijn. Ze krijgen dan steeds dezelfde verhalen te horen en leren zo een groot aantal overleveringen.

Als het eenmaal zover is dat ze kunnen gaan werken, meestal is dat met 14 à 15 jaar, dan krijgen ze examens hierin af te leggen. Daarna in afzondering nog eens een bijzondere cursus. Je zou dus kunnen zeggen, dat de discipline voornamelijk een sociale is waarbij de verschillende disciplines verder worden gehanteerd door verschillende groepen; en wel voor elk specifiek doel of opleiding een andere discipline.

x Wat zouden wij op geestelijk gebied van de druïden kunnen leren?

- Dit lijkt mij een beetje moeilijk. Als ik u persoonlijk het een en ander mag aanbieden op dit terrein.

In de eerste plaats: Leer, dat degene die slaaf is van zichzelf geen meester over anderen kan zijn.

In de tweede plaats: Macht betekent verantwoordelijkheid. Degene die macht bezit, zal haar dan ook alleen mogen uitoefenen met goedkeuring van en in overeenstemming met alle leden van de gemeenschap.

In de derde plaats: De krachten, die je aanroept zijn levende krachten. Maar je moet zelf innerlijk een levende kracht erkennen om met de levende

krachten van de natuur te kunnen spreken.

In de vierde plaats en dit is misschien het belangrijkste: De aarde is niet van ons. Wij zijn van de aarde. Daarom hebben wij de taak de aarde te beschermen en te behoeden, opdat zij ons moge voeden en behoeden.

Als u die regels volgt, dan zoudt u zonder meer van de druïden kunnen leren. De meeste regels lijken ook vandaag nog toepasselijk.

SLOTWOORD.

Ik heb met veel moeite mijn neiging onderdrukt om veel anecdoten aan mijn lezing toe te voegen. Dit omdat ik aanneem, dat u uw vragen belangrijker zoudt vinden dan de zaken die ik in het verleden grappig heb gevonden. Toch heb ik getracht u een redelijk beeld te geven van de druïden. Niet in de eerste plaats als een magische discipline, ofschoon deze er deel van uitmaakt, maar als datgene wat ze waren: een soort kerkelijk rijk dat de wereldlijke machthebbers voor een groot gedeelte kon domineren en beheersen.

Ik heb ze u ook geschetst als een samenleving waarin juist door het hanteren van een stricte orde en een stricte samenhang dingen mogelijk waren welke in die tijd anders niet bereikbaar schenen.

Ik heb ook geprobeerd in de beantwoording van de vragen zo goed mogelijk in te gaan op dat wat u wilde weten. Maar vergeet één ding niet: de druïden waren dan wel niet zo dom dat zij in uw huidige I.Q.-tests gemiddeld beneden de 100 zouden liggen. Ik denk, dat ze allemaal daar rijkelijk boven zouden liggen en de groten onder hen met uitschieters die 180 misschien zelfs 200 zouden halen.

Zij zijn zeker op hun simpele manier in staat geweest o.m. het weer te beïnvloeden en bepaalde krachten eenvoudig op te roepen die b.v. vuur konden doven of konden doen ontbranden; en meer van dat soort dingen. Ik heb u daarvoor echter geen uitleg willen geven. U moet begrijpen dat er aanwijzingen zijn die zo eenvoudig lijken dat iedereen denkt, dat hij ze wel kan proberen. Maar aangezien ze geestelijke machten en krachten en ook psychische krachten betreffen, althans mede in de werking betrekken die u niet kent en niet beheerst, zouden voor u de gevolgen onvoorzienbaar kunnen zijn. Daarom acht ik het beter om op die vragen niet in te gaan.

Ten laatste nog dit: Probeer niet de wijsheid van de druïden in uw tijd te beleven. Het heeft weinig zin terug te streven naar een verleden. Probeer in uw eigen tijd de krachten, die in u leven gericht op die tijd, tot uiting te brengen. Dat is dan misschien wel geen magie, maar het is in ieder geval het beste dat u kunt doen en maakt u tot een waar mens, die in een juist begrip van medemenselijkheid dienstbaar kan zijn aan zijn wereld. Want als er één ding is dat wij moeten leren altijd weer, is het wel dat wij nimmer iets kunnen betekenen, als we niet eerst ondergeschikt en dienstbaar zijn t.a.v. de wereld om ons heen. Zodra wij trachten haar te beheersen, gaan wij aan onszelf of aan de wereld te gronde.

Ik hoop, dat u mij deze kleine phillippica (strafrede) niet kwalijk neemt. Ik ben nu aan het einde gekomen van mijn taak. Rest mij nog u te danken voor de mij verleende aandacht, u aan te moedigen in uw kritische benadering van mijn antwoorden en u verder een aangename nachtrust toe te wensen.